

PM 2016:148 RIII (Dnr 110-956/2016)

Studiestartsstöd - ett nytt rekryterande studiestöd

Remiss från Utbildningsdepartementet

Remisstid den 30 september 2016

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Som svar på remissen ”Studiestartsstöd - ett nytt rekryterande studiestöd” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren anför följande.

Ärendet

Utbildningsdepartementet har remitterat en promemoria till staden om Studiostartsstöd, ett nytt rekryterande studiestöd.

I promemorian föreslås att studiestartsstöd ska införas i syfte att öka rekryteringen till studier bland personer med stort utbildningsbehov, för att stärka deras möjligheter på arbetsmarknaden.

Studiostartsstödet ska användas inom ramen för kommunernas uppdrag att verka för att vuxna deltar i utbildning.

Målgrupp för studiestartsstödet är enligt förslaget personer i åldern 25–56 år som har kort tidigare utbildning och ett stort behov av utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Avsikten med det nya stödet är att det ska rekrytera personer som annars inte skulle ha studerat. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017 avseende studiestartsstödet och den 1 januari 2018 avseende avskrivningen av studielån.

Remissen finns att läsa i sin helhet på [regeringens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och arbetsmarknadsnämnden.

Stadsledningskontoret anser att staden har goda erfarenheter av tidigare rekryteringsbidrag och ställer sig därför positivt till förslaget om studiestartsstöd.

Arbetsmarknadsnämnden anser att det i huvudsak är ett positivt förslag men ställer sig tveksam till att unga under 25 år inte kan erhålla studiestartsstödet.

Mina synpunkter

Stockholm är en kunskapsintensiv stad och utbildning är en nyckel för att fler ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Det är framförallt kortutbildade som står utanför arbetsmarknaden i staden och Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm har visat att studiefinansiering för denna målgrupp i stor grad påverkar beslutet att börja studera. Det är därför av största vikt att hitta en lösning som gör att målgruppen vågar ta steget till studier.

Regeringens förslag om studiestartsstöd är därmed ett viktigt steg framåt för att säkra kompetensförsörjningen och minska arbetslösheten. Målet måste vara att fler ska få möjlighet att ta del av kunskapslyftet, då är det dock viktigt att finansieringen täcker det verkliga behovet snarare än fastställda ramar. Det gäller såväl antal studenter som exempelvis åldersbegränsningar. Att begränsa studiestartsstödet till personer över 25 år skulle vara mycket olyckligt, tvärtom bör vi ta gemensamma krafttag för att säkerställa att så många unga vuxna som möjligt slutför såväl grundskole- som gymnasieutbildning. Studiefinansiering ska inte vara ett hinder för personer som vill studera, det ska få fler att våga ta sig an studier som leder till jobb. Utbildning är ryggraden i arbetsmarknadspolitiken och vår ekonomi blir starkare när fler får förutsättningar att etablera sig långsiktigt på arbetsmarknaden. Jag välkomnar därför regeringens förslag om att införa ett studiestartsstöd.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Studiestartsstöd - ett nytt rekryterande studiestöd” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 8 september 2016

EMILIA BJUGGREN

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Promemoria om studiestartsstöd- ett nytt rekryterande studiestöd

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut avslås.
2. Att som svar på remissen anföras följande.

Det finns en god intention i att sänka trösklarna för att stärka möjligheterna till studier för personer med stort utbildningsbehov som står långt bort från arbetsmarknaden. För Liberalerna är det en självklar målsättning att varje individ ska ges verktyg och stöd för att bryta ett bidragsberoende och gå vidare till egen sysselsättning.

Trots sitt goda syfte är studiestartsstödet, som det presenteras i departementspromemorian Studiestartsstöd – ett nytt rekryterande studiestöd, behäftat med ett antal inneboende problem. Förutom de uppenbara gränsdragningsproblem som följer av stödets urvalskriterier, går det

att ifrågasätta hur effektivt stödet kommer att leda till fortsatta studier, efter den maximala ersättningsperioden om 50 veckor. I likhet med arbetsmarknadsförvaltningen är det Liberalernas uppfattning att det finns ett stort signalvärde i att behålla möjligheten till avskrivning av visst belopp för behörighetsgivande studier om den studerande går vidare till högre studier.

Studiestartsstöd skulle kunna fylla en funktion vid studier motsvarande grundvux, men för behörighetsgivande studier på högre nivå är möjligheten att avskriva ett visst belopp vid fortsatta studier på högre nivå en viktigare konstruktion.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Lotta Edholm (L) med hänvisning till Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Erik Slottnér (KD) enligt följande.

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut avslås.
2. Som svar på remissen från utbildningsdepartementet anføres följande.

För att fler ska gå från bidrag till arbete behövs en politik för fler jobb och för att fler ska få chansen på arbetsmarknaden, men också att fler utbildar sig. Arbetslösheten är hälften så hög bland de som har fullföljt gymnasiet som bland dem som saknar fullgjorda gymnasiestudier. Därför är det ett problem att så många i vårt land saknar utbildning som motsvarar gymnasiet eller till och med svensk grundskola.

Med ett ”studiestartsstöd” i 50 veckor, för personer i åldern 25-56 år med ett stort behov av utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå, hoppas regeringen nu få fler att studera. Föredragande borgarråd vill gå ännu längre och motsätter sig den undre åldersgränsen, men vi kristdemokrater i Stockholms stadshus motsätter oss förslaget.

Vi håller absolut med om att den som inte kan skaffa sig ett jobb och egen försörjning på grund av sin låga utbildningsnivå behöver utbilda sig, men vi anser inte att vissa grupper ska tilldelas särskilda bidrag i form av ”studiestartsstöd”, istället för att använda sig av dagens studiestöd. Det faktum att många kortutbildade inte vill studera eftersom de känner oro över att ta lån är inte skäl nog för ett sådant bidrag och särbehandling.

Remissammanställning

Ärendet

Utbildningsdepartementet har remitterat en promemoria till staden om Studiestartsstöd, ett nytt rekryterande studiestöd.

Under år 2015 inledde regeringen en utbildningssatsning för vuxna i form av ett nytt kunskapslyft som ska ge människor chans att utbilda, omskola eller vidareutbilda sig. Kunskapslyftet ska också bidra till att förkorta tiden för nyanländas etablering i samhället och på arbetsmarknaden. Hittills har det bland annat avsatts medel för fler utbildningsplatser. Nästa fas av kunskapslyftet syftar till att säkerställa att det finns tillräckliga ekonomiska förutsättningar för vuxna att studera, så att de med störst behov av utbildning faktiskt också påbörjar studier. Promemorian innehåller därför förslag på ett nytt rekryterande studiestöd.

I promemorian föreslås att studiestartsstöd ska införas i syfte att öka rekryteringen till studier bland personer med stort utbildningsbehov, för att stärka deras möjligheter på arbetsmarknaden. För kortutbildade kan utbildning vara ett avgörande led i att nå en hållbar och långsiktig etablering på arbetsmarknaden. Många kortutbildade överväger idag inte studier eftersom de känner en oro över att ta lån.

Studiestartsstödet ska användas inom ramen för kommunernas uppdrag att verka för att vuxna deltar i utbildning.

Målgrupp för studiestartsstödet är enligt förslaget personer i åldern 25–56 år som har kort tidigare utbildning och ett stort behov av utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. För att tillhöra målgruppen föreslås även att personen ska ha varit arbetslös och anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen under minst sex månader. Avsikten med det nya stödet är att det ska rekrytera personer som annars inte skulle ha studerat. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017 avseende studiestartsstödet och den 1 januari 2018 avseende avskrivningen av studielån.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och arbetsmarknadsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på åtgärder som ökar kortutbildades möjligheter att börja studera, och staden har goda erfarenheter av tidigare rekryteringsbidrag. Stadsledningskontoret ställer sig därför positivt till förslaget om studiestartsstöd.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2016 att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Gulan Avci (L), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 18 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till förslaget. Förvaltningen pekar dock på att förslaget kommer att medföra ökade utbildningskostnader för kommunerna och anser att kommunerna bör kompenseras för detta. Förvaltningen ställer sig tveksam till att unga under 25 år inte kan erhålla studiestartsstöd. Förvaltningen anser att unga i princip alltid bör omfattas av satsningar för att få fler till studier.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Gulan Avci (L) enligt följande.

Det finns en god intention i att sänka trösklarna för att stärka möjligheterna till studier för personer med stort utbildningsbehov som står långt bort från arbetsmarknaden. För Liberalerna är det en självklar målsättning att varje individ ska ges verktyg och stöd för att bryta ett bidragsberoende och gå vidare till egen sysselsättning.

Trots sitt goda syfte är studiestartsstödet, som det presenteras i departementspromemorian Studiestartsstöd – ett nytt rekryterande studiestöd, behäftat med ett antal inneboende problem. Förutom de uppenbara gränsdragningsproblem som följer av stödets urvalskriterier, går det att ifrågasätta hur effektivt stödet kommer att leda till fortsatta studier, efter den maximala ersättningsperioden om 50 veckor. I likhet med arbetsmarknadsförvaltningen är det Liberalernas uppfattning att det finns ett stort signalvärde i att behålla möjligheten till avskrivning av visst belopp för behörighetsgivande studier om den studerande går vidare till högre studier.

Studiestartsstöd skulle kunna fylla en funktion vid studier motsvarande grundvux, men för behörighetsgivande studier på högre nivå är möjligheten att avskriva ett visst belopp vid fortsatta studier på högre nivå en viktigare konstruktion.